

עונשיהמות יהפוך את הרוצח לקורבן נערץ

האמריקאית טו"א, שהיה בטיסה שיגרתית מרומא לפאז ריס, בשעה 14.00 נחת באלג'יר.

המשת החוטפים, חברי אירגונו של ודיע תדאד, הודיעו שאם לא ישוחרר אל-נבולסי תוך 6 שעות, ייהרגו בנייהערובה בקצב של אחד בכל חצי שעה. במטוס היו 165 נוסעים, מהם 53 אזרחי ארצות-הברית, 34 איטלקים, 26 בריטים, 17 צרפתים, 11 גרמנים ותישעה ישראלים.

בניגוד לפעמים קודמות, נתקבל מעשהי החטיפה באהדה כללית בעולם, כמאמץ נואש להציל את חי נבולסי. אישים שונים הודיעו כי אלימות גוררת אלימות, וכי עמדתה הנוקשה של ממשלת-ישראל היא הגורמת לאסון-עולמי. בשעה 20.00 בדיוק הוצא להורג בניהערובה הראשון — איליהו אמריקאי, מועצת-הביטחון התכנסה במושב-חירום, תשע ממשלות, שאזרחיהן כלואים במטוס החטוף, פנו בשותף בתביעה נמרצת לממשלת-ישראל לשחרר

באש. בהתכשות עם המישטרה הצרפתית נפצעו 16 מהם שלושה קשה. אחד מת בדרכו לבית-החולים. הלווייתו הפכה הפגנה של רכבות נגד ישראל.

מהומות חמורות פחות נערכו ליד השגרירויות הישראליות בקופנהאגן, במאדריד, ברומא, בלונדון ובשטוק-הולם, ממשלת ספרד הודיעה, כי היא משעה את דיוניה על קשירת יחסים דיפלומטיים עם ישראל. תחנות הגוש המיורחי האשימו כי "הרוצחים בירושלים" פועלים בש"ליחות אמריקאית.

בשעה זו כבר הגיעו הרגשות בעולם הערבי ושיא של שידהוב.

בעשרות ערים נערכו הפגנות סוערות, כשרבבות תמונות של אל-נבולסי גישאות בידי ההמון. ממשלת סוריה, שראתה בפרשה הזדמנות טובה להינקות מן הכתם שדבק בה מאז מיבצעיהרצח שלה בלבנון, קראה לכנס של הליגה הערבית. בכנס הוחלט פה-אחד להודיע לארצות-הברית ולארצות-אירופה שאם יוצא אל-נבולסי להורג, ישל העולם הערבי אמבארגו של נסט.

השאה של איראן וראש-ממשלת דרום-אפריקה יעצו לממשלת ישראל, בקשט, לחון את אל-נבולסי. הנשיא ג'ימי קארטר פנה פומבית אל ממשלת ישראל, ביקש "בשם האידיאלים ההומאניים הנעלים, המשותפים ליהדות ולנצרות, להימנע משפיכות-דמו של אסיר פוליטי."

כהודעה סודית, שנוסחה כסיגנון בוטה הרי-כה יותר, תכע יועץ הנשיא, ז'וגניב בז'ינסקי קי, לשים קץ לאיוולת ולהודיע מיד על החני נח, לפני שיתפוצץ כל המיכנה העדין של הגוש

ב אותו בוקר, במאי 1977, לא ידע איש את השם מוחמד עלי אל-נבולסי. איש לא יכול היה לנחש כי שם זה יכבוש תוך כמה שבועות את העולם, יעסיק ראשי-ממשלות וגדולי-רוח ויהפוך מושג כמאה שפות, מיפאנית עד סוואהילית.

מוחמד עלי, בן 21, פליט ממחנה-פליטים בעמאן שנמצא בביקור-קיץ ברמאללה, התקין פצצה פשוטה, כפי שלמד בקורס בלבנון, על-פי פקודת אירגונו, פלג החזית העממית של ודיע תדאד, יצא להטמין את הפצצה ברחוב יפו בירושלים.

הפצצה התפוצצה לפני-הצהריים. במקרה קטלה אשה הרה ושלושה ילדים. במקרה ראה מישהו את הצעיר השחרהר שהניח איתה. מוחמד עלי אל-נבולסי נלכד בו ביום, על-פי הקלטת-רן.

אילו קרה הדבר במאי 1976, היה העניין מסתיים בזה. הוא היה נידון למאסר-עולם, מבזה את ימיו ככלא. אך בקיץ 1976, בעיקר-כות ההתרגשות של מיבצעיאנטבה, הורתה הממשלה לשנות את המדיניות הקבועה וזרחי-רות לתובעים במישפטים צבאיים לדרוש עונשי-מוות.

ההתרגשות בארץ היתה רבה. עיתוני-הערב, שהיו נתונים במאבק קשה על תפוצתם, התחרו ביניהם בתביעות לפסקדין-מוות. תצלומי הילדים שנהרגו התנוססו בראשי העמודים, שילהבו את היצירים. חברי-הכנסת הצעירים, ניצים ויונים, עטו על המציאה ותבעו את "הוצאת המפלצת להורג."

חבל התלייה

הפעודי-מצרי-סורי-שהוקם עלידי אמריקה בעמל כה רב, כדי להגיע להפדרישומו. מן האיר-גרת נרף ריח של אוטומטום.

בפצצה שהושלכה לקונסוליה הישראלית באיסטנבול נהרגו הקונסול והמוזכרתו.

נ וכח גודל האחריות, ביקש הרמטכ"ל הנחיות מן הממשלה.

זו התכנסה לישיבה מיוחדת, כאווירה של חירות, במחצית אנוספט 1977. ריחפה עליה רוח הבחירות הקרובות לכנסת התשיעית.

שלושת עיתוני-הערב זעקו לדם. "אם תיכנע הממ"שלה ללחץ של עולם עויין ומתנכר, היא תגורר על עצמה כיליון!" קבע מעריב. "דם הילדים זועק לנקמה!" זעק הרצל רוזנבלום בדיעות אחרונות. ואילו משה דיין, מהיום הזה, הודיע בפשטות כי "אם אין ליצחק רבין אומץ-הלב הדרוש כדי לבצע את פסקי-הדין הצודק, עליו למסור את ראשות מיפלתג-העבודה לאלתר לאדם נוקשה יותר."

יגאל אלון מסר בישיבה כי 18 שגרירים ישראלים ברחבי העולם הזהירו מפני תוצאות מדיניות והסברתיות הרות-שווא, אם יבוצע פסקי-הדין. שימעון פרס, שהריח מניין נושבת הרוח, תבע, לעומת זאת, לבצע. יהושע רבינוביץ ואברהם עופר חיוו את דעתם שהמערך יפסיד בבחירות, והשילטון יעבור לידי הימין, אם יתנתן חנינה. זבולון המר הודיע, כי המפד"ל תפרוש מיד מן הממשלה אם לא יאושר גזרי-הדין. משה קול היה בעד ונגד.

הכרוע את הכף יצחק רבין עצמו. הוא קבע ששוב אין עוד אפשרות לפגת. הממשלה הצביעה ברוב גדול להנחות את הרמטכ"ל האשר את גזרי-הדין.

מוטה גור חתם ב-ריבויים. ביצוע פסקי-הדין נקבע לאחד בספטמבר 1977. 56 גברים ואשה אחת התנדבו לכהן כתליינים.

כ בה שהתקרב התאריך הגורלי, גברה המתהוות הבינלאומית. היה נדמה כי העולם כולו זנח את עיסוקיו ועוקב אחרי כל נשימה של צעיר ערבי בן 22 בתא בידוד בכלא רמלה.

ועד עולמי קרא לצום של אנשי-רוח מול שגרירויות ישראל. במישירד ראשי-הממשלה נערכו מיברקים נרגשים של אוהדי ישראל, שקראו לחנינה של הרגע האחרון. בין השולחים היו פיאר מנדס-פראנס, יהודי מנוחין, הפיסיקאי הסובייטי המורד אנדרי סאהארוב, מלכת בריטניה, 76 חברי הסינאט ו-45 חברי בית-הנבחרים של ארצות-הברית. ואז קרא הדבר.

ביום 30 באוגוסט, נחטף מטוס של חברת-התעופה

אב בית-המישפט הצבאי, סגן-אלוף מרדכי ברילולו, עמד לפרוש מן השירות. הוא חשב על עתידו. פסקי-דין מוות, יכול גלים בארץ, יכול היה לסלול לפניו את הדרך לפראקטיקה פרטית משוגגת.

מוחמד עלי אל-נבולסי נידון להיתלות בצווארו עד לצאת גישמתו. כזה יכול היה הסיפור להיגמר. אך הוא רק החל.

כ פסקי-הדין היה טעון אישור של הרמטכ"ל, מרדכי גור. הוא הודיע כי ימסור את החלטתו תוך שבועיים.

כעבור יומיים בא המיברק הראשון. חתם עליו האפיפיור, פאולוס השישי, והוא הופנה אל ראש ממשלת ישראל. בשם המצפון ומידת-הרחמים, ביקש לחון את אל-נבולסי.

אחריו באו אחרים. 120 אנשי-רוח צרפתיים, בהנהגת ז'אן-פיל סארטר, תבעו חנינה. ברומם שיחללו מתמיכתם המסורתית בזכות-היקום של המדינה היהודית, אם זו תבגוד באידיאלים ההומאניים של היהדות. 15 חתני פרס-נובל שלחו מיברק דומה. כזה אחר זה שיגרו את מיברקיהם ראשי-הממשלה הבריטי, הנשיא הצרפתי, הקאנצלרים של גרמניה ואוסטריה.

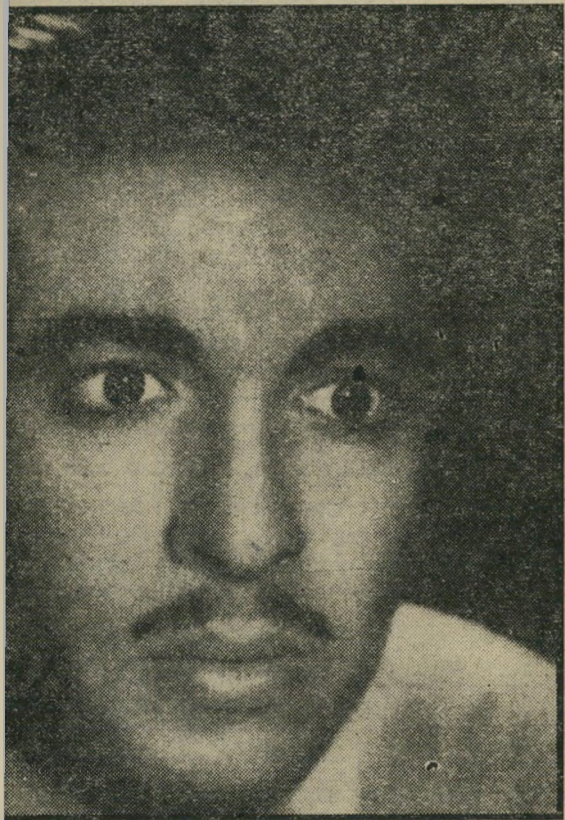
העיתונות העולמית הריחה סיפור גדול, זנכי נפה לעניין בהתלהבות.

השבועון שטרן שיגר שלוש חוליות-כיסוי למינר-התיכון, והביא סיפור בן 12 עמודים מצולמים על חייו של אל-נבולסי. נכתר כי דודו נרצח בדייליאסי, ש"מישפתו נמלטה על חייה 1948, שאחיו הבכור נהרג בספטמבר השחור בירדן, ואחיו השני ביולי השחור בלבנון. על פני שני עמודים התנוסס תצלום אמו של אל-נבולסי, כשיאה מתבוננת בתמונתו ומתייפחת. פניו של נבולסי הופיעו בעת-רובעונה-אחת על שערי טיים, ניוזוויק, דר שפיגל ול'אקספרס.

"רוצח או קורבן?" זעקה הכותרת בפאריז-מאץ. "האם מידדרת המדינה היהודית?" שאל לה'מונד במאמר ראשי. שהיכה גלים בעולם. טייחס הלונדוני הכתיר את מאמרו הראשי במילים, "פנייה לשכל הישר של ישראל." שזוהי רישות-ההטלויזיה האמריקאית הגדולה תבעו לראיין את אל-נבולסי ככלא. דבריו שודרו מוחף אל חוף, עשו רושם עמוק וגרמו איינותות רבה לקהילות היהודיות. כנפיחירות של הרבנים הפורמניים תבע חנינה מיוחדת לאיש.

כ בה שחלפו הימים, כן גברה הדראמה הבינלאומית. אלפים סטודנטים צרפתיים פרצו לתוך השגרירות הישראלית. צעקו "שחררו את נבולסי!" והעלו את הבניין

את מוחמד עלי אל-נבולסי לאלתר, כדי למנוע שפיכת-דמים נוספת.

ממצריים ומסוריה נתקבלו ידיעות מדאיות על תכונה צבאית, וצה"ל הועמד במצביה-כף, תוך גיוס מוגבל של כותותי-מילואים.

השגריר האמריקאי ביקש להתקבל תוך רבע שעה אצל יצחק רבין, כדי למסור לו שדר אישי של הנשיא קארטר.

ממשלת-ישראל התכנסה, כשבארץ שוררת אזווירה כללית של היסטריה...

ת פריט דימוני? בהחלט לא. כל זה סביר. לפחות חלק ניכר מזה קרוב לוודאי. וכמה מהדברים הם אף בטוחים לגמרי.

היום קל לדבר על הנהגת עונש-מוות. זה לא עולה בכלום. זה פופולרי. זהו אמצעי ברוך לרכישת קוראים. בוחרים, אוהדים. כל מופרע ותימהוני יכול עתה לחטוף כותרת בעיתון על-ידי העלאת דרישה זו.

פוליטיקאים מפוכחים יכולים להגיד לעצמם: למה לא? בנייתיים נחליט עקרונות להתיר לתובעים במישפטים מסוימים לבקש עונש-מוות. כשיהיו פסקי-דין כאלה, נוכל לשמור אותם במקרה, ולשלוף אותם ככל שנרצה. זה יהיה תהליך מבוקר, תמיד נוכל להחליט כך או אחרת.

זההי אשלייה נוראה.

עונשיהמות הוא כולו עניין של רגש — והרגש אינו נתון לשליטה.

מבחינה רציונלית, העניין כולו מופרך. אין אף נימוק הגיוני את ד המחיב עונש-מוות — ויש עשרות נימוקים הגיוניים השוללים אותו מכל וכל. מבחינה ביטחונית, צבאית, פוליטית, תעמולתית — כולו שלילי.

ההתייעה להנהגת עונש-מוות היא ריגשית. היא נובעת ממעמקי תהיכרה האישית והציבורית, ומוטב לא לנתח (החטך בעמוד 24)